

Powszechny Spis Rolny 2020 – wyniki ostateczne w województwie opolskim – część II

02.09.2022 r.

4,3%

Wzrost zużycia nawozów
mineralnych (NPK) w relacji
do 2010 r.

Według ostatecznych wyników Powszechnego Spisu Rolnego w 2020 r. obory posiadało 2,5 tys. gospodarstw rolnych, chlewnie 2,3 tys., a kurniki 1,5 tys. W budynkach inwentarskich było 144,9 tys. szt. stanowisk dla bydła, 394,4 tys. szt. dla świń oraz 1184,3 tys. szt. dla kur niosek. W porównaniu z danymi uzyskanymi w Powszechnym Spisie Rolnym w 2010 r. odnotowano wzrost zużycia nawozów mineralnych i wapniowych.

Wprowadzenie

Powszechny Spis Rolny (PSR) został przeprowadzony na terytorium Polski w okresie od 1 września do 30 listopada 2020 r., według stanu na dzień 1 czerwca 2020 r.

Spisem rolnym, jako badaniem pełnym, zostały objęte gospodarstwa rolne, których użytkownikami były osoby fizyczne (gospodarstwa indywidualne) oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej.

Dane dla województwa prezentowane są według siedziby użytkownika, natomiast dane dla gmin – według siedziby gospodarstwa.

Budynki gospodarskie

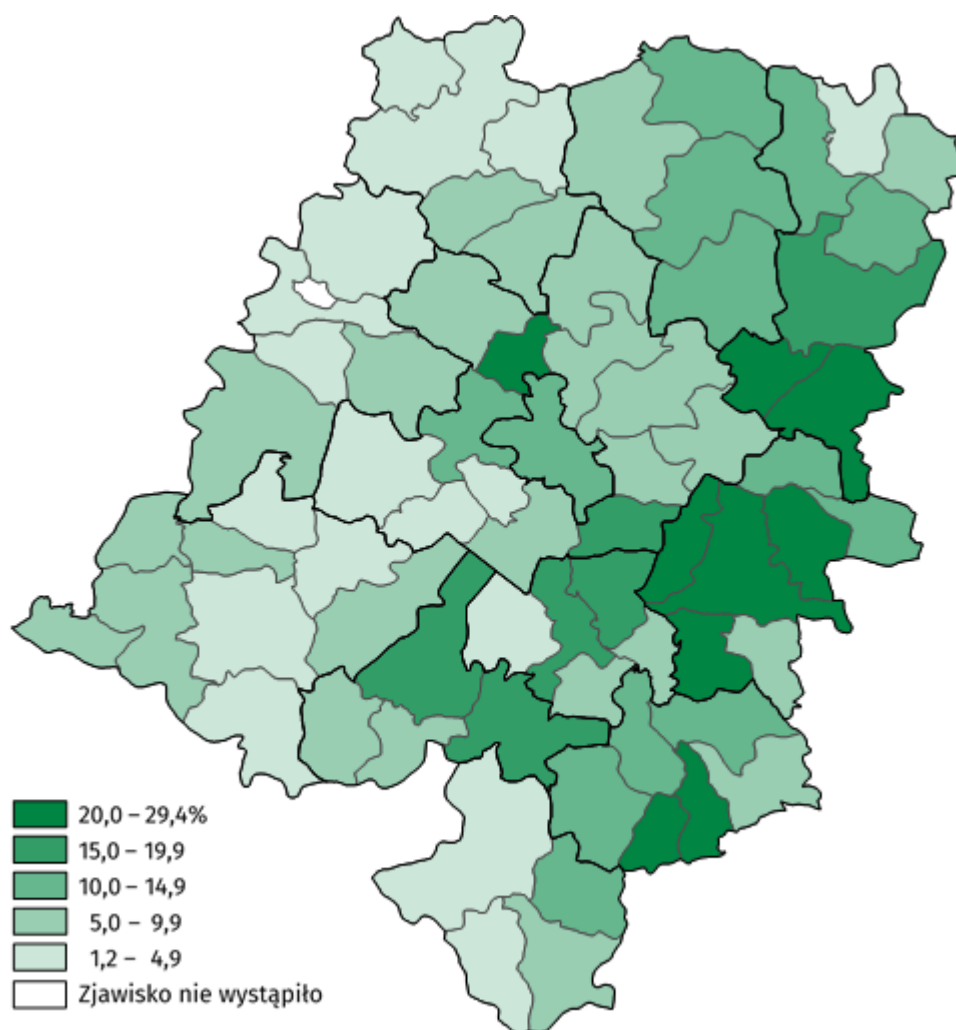
Powszechnym Spisem Rolnym objęto wybrane budynki gospodarskie, w tym budynki inwentarskie, ale tylko specjalistyczne. Budynki specjalistyczne inwentarskie przeznaczone są do chowu lub hodowli jednego gatunku zwierząt, tj. bydła, świń lub drobiu.

Według ostatecznych wyników PSR 2020 w województwie opolskim gospodarstwa rolne, w których użytkowane były specjalistyczne budynki inwentarskie stanowiły 19,4% ogólnej liczby gospodarstw.

W 2020 r. obory posiadało 2,5 tys. gospodarstw rolnych, co stanowiło 9,9% ogólnej liczby gospodarstw rolnych (przeciętnie w kraju – 14,0%). W gospodarstwach tych spisano 2,9 tys. obór. Większość obór znajdowała się w gospodarstwach indywidualnych – 94,6% (przeciętnie w kraju – 98,9%). Ogólna powierzchnia obór w gospodarstwach rolnych wyniosła 874,9 tys. m², co stanowiło 1,8% powierzchni obór w kraju, natomiast w gospodarstwach indywidualnych wyniosła 657,4 tys. m².

Z ogólnej liczby gospodarstw rolnych 9,9% posiadało obory

Mapa 1. Udział gospodarstw rolnych wyposażonych w obory w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych w 2020 r.

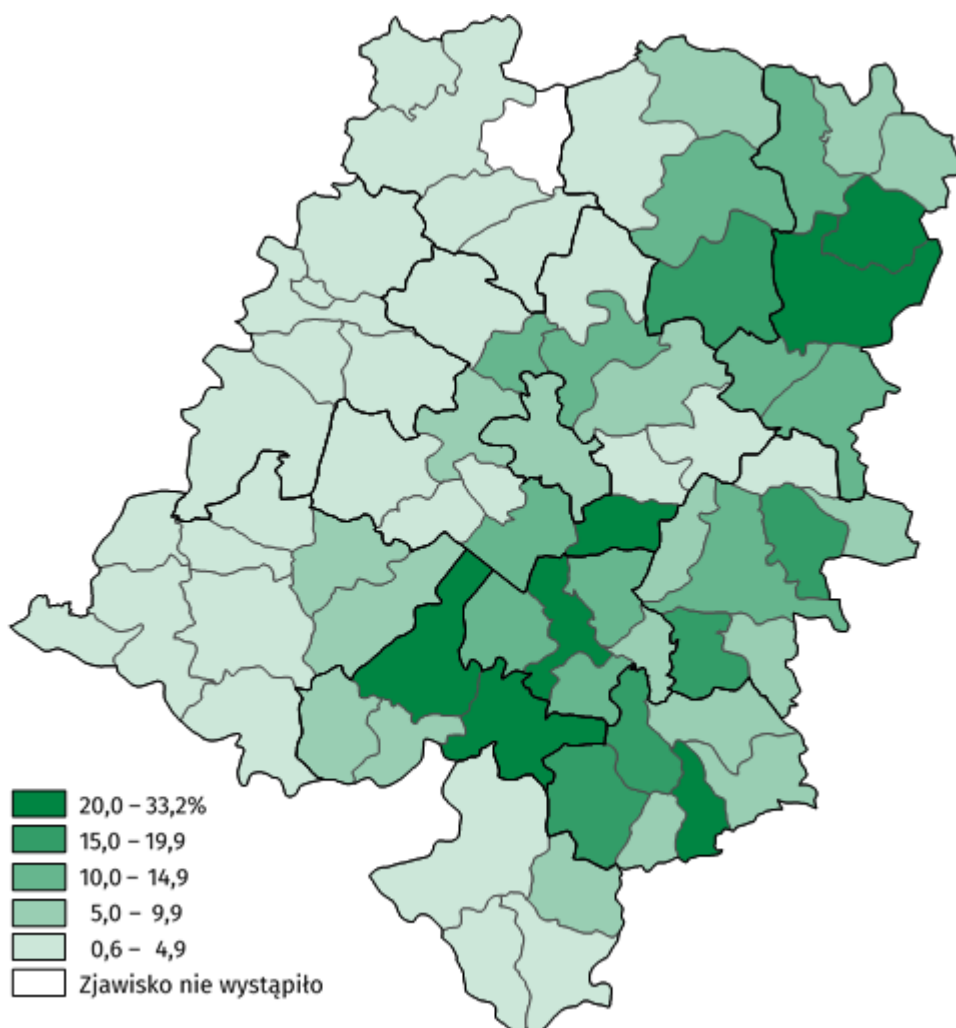

Najwyższy udział gospodarstw wyposażonych w obory odnotowano w gminach: Cisek (29,4%), Leśnica (26,7%), Polska Cerekiew (26,3%) oraz Dobrodzień (24,6%), a najniższy – w gminie Lubsza (1,2%). W gminie miejskiej Brzeg nie spisano gospodarstw z oborami.

Według ostatecznych wyników PSR 2020 w 2,3 tys. gospodarstw rolnych znajdowały się chlewnie. Gospodarstwa rolne posiadające chlewnie stanowiły 9,0% ogólnej liczby gospodarstw rolnych (przeciętnie w kraju – 4,3%). W gospodarstwach tych znajdowało się 2,7 tys. chlewni. W 2,3 tys. gospodarstw indywidualnych było 2,6 tys. chlewni. Gospodarstwa rolne posiadały chlewnie, których ogólna powierzchnia wyniosła 636,7 tys. m² (tj. 3,7% powierzchni chlewni w kraju), natomiast gospodarstwa indywidualne – 623,2 tys. m².

Gospodarstwa rolne posiadające chlewnie stanowiły 9,0% ogólnej liczby gospodarstw

Mapa 2. Udział gospodarstw rolnych wyposażonych w chlewnie w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych w 2020 r.

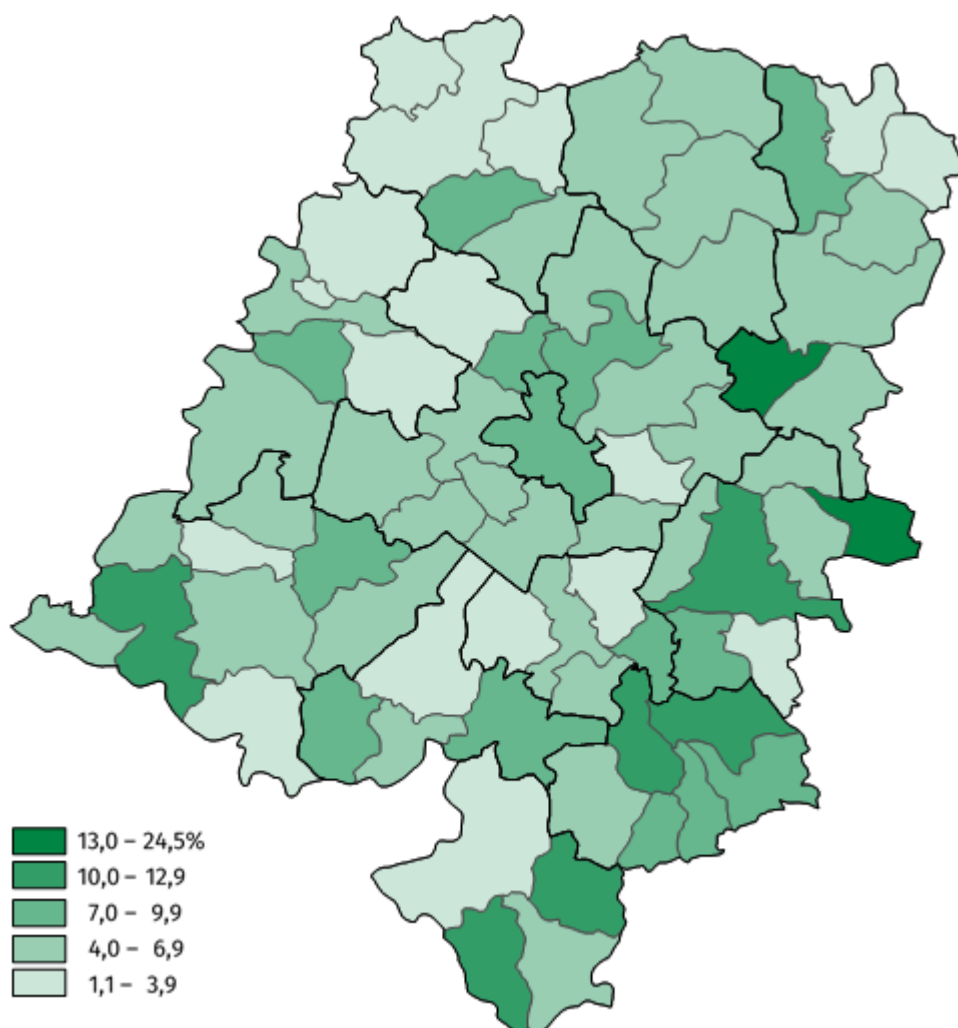

Najwięcej gospodarstw z chlewniami odnotowano w gminach: Głogówek (33,2%), Biata (27,7%), Radłów (23,2%) oraz Krapkowice (23,0%), a najmniej – w gminie Skarbimierz (0,6%). W gminie Domaszowice nie spisano gospodarstw z chlewniami.

Kurniki w 2020 r. posiadało 1,5 tys. gospodarstw rolnych. Gospodarstwa rolne posiadające kurniki stanowiły 5,8% ogółu gospodarstw rolnych (przeciętnie w kraju – 6,4%).

W gospodarstwach tych spisano 1,8 tys. kurników. W gospodarstwach indywidualnych posiadających kurniki (1,5 tys.) znajdowało się 1,8 tys. kurników. Powierzchnia ogólna kurników w gospodarstwach rolnych w 2020 r. wyniosła 494,1 tys. m² co stanowiło 2,2% powierzchni kurników w kraju, a w gospodarstwach indywidualnych 442,2 tys. m².

Mapa 3. Udział gospodarstw rolnych wyposażonych w kurniki w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych w 2020 r.

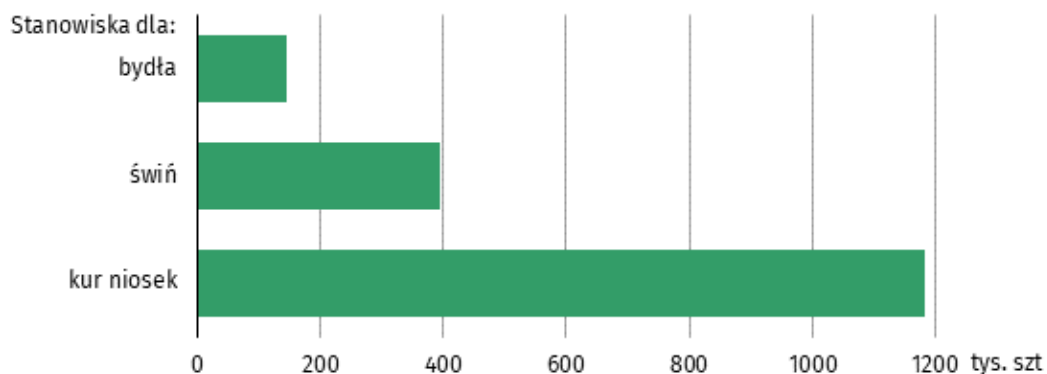
Najwyższy udział gospodarstw wyposażonych w kurniki odnotowano w gminach: Zębówice (24,5%), Zawadzkie (20,5%), Strzelce Opolskie (11,9%) oraz Baborów (11,6%), a najniższy – w gminie Wilków (1,1%).

Wyniki PSR 2020 dostarczyły również informacji o gospodarstwach rolnych posiadających m.in. silosy zbożowe, silosy na kiszonki, sortownie, przechowalnie i chłodnie oraz stodoły. Gospodarstw posiadających silosy zbożowe było 2,2 tys., silosy na kiszonki 0,8 tys., sortownie, przechowalnie i chłodnie 1,1 tys., a stodoły 14,4 tys. Pojemność silosów zbożowych wyniosła 600,2 tys. t, silosów na kiszonki 601,8 tys. m³, sortowni, przechowalni i chłodni 232,4 tys. t, a stodół 27036,4 tys. m³.

Stanowiska w budynkach inwentarskich dla bydła, świń i drobiu (kur niosek)

Ostateczne wyniki PSR 2020 wykazały, że w budynkach inwentarskich gospodarstw rolnych w województwie opolskim spisano 144,9 tys. szt. stanowisk dla bydła, 394,4 tys. szt. dla świń oraz 1184,3 tys. szt. stanowisk dla kur niosek.

Wykres 1. Stanowiska w budynkach inwentarskich w 2020 r.

Większość stanowisk dla poszczególnych zwierząt gospodarskich odnotowano w gospodarstwach indywidualnych, tj. w przypadku bydła – 79,7%, dla świń – 98,1%, a dla kur niosek – 83,2% (przeciętnie w kraju odpowiednio: 95,3%, 84,5% i 74,0%).

Przeciętnie w 1 gospodarstwie rolnym utrzymującym pogłowie bydła znajdowało się 38 (przeciętnie w kraju – 26) stanowisk dla tej grupy zwierząt gospodarskich. Średnia liczba stanowisk dla świń przypadająca na 1 gospodarstwo, utrzymujące ten rodzaj zwierząt wyniosła 114 stanowisk, a dla kur niosek – 174 stanowiska (przeciętnie w kraju odpowiednio: 144 i 174).

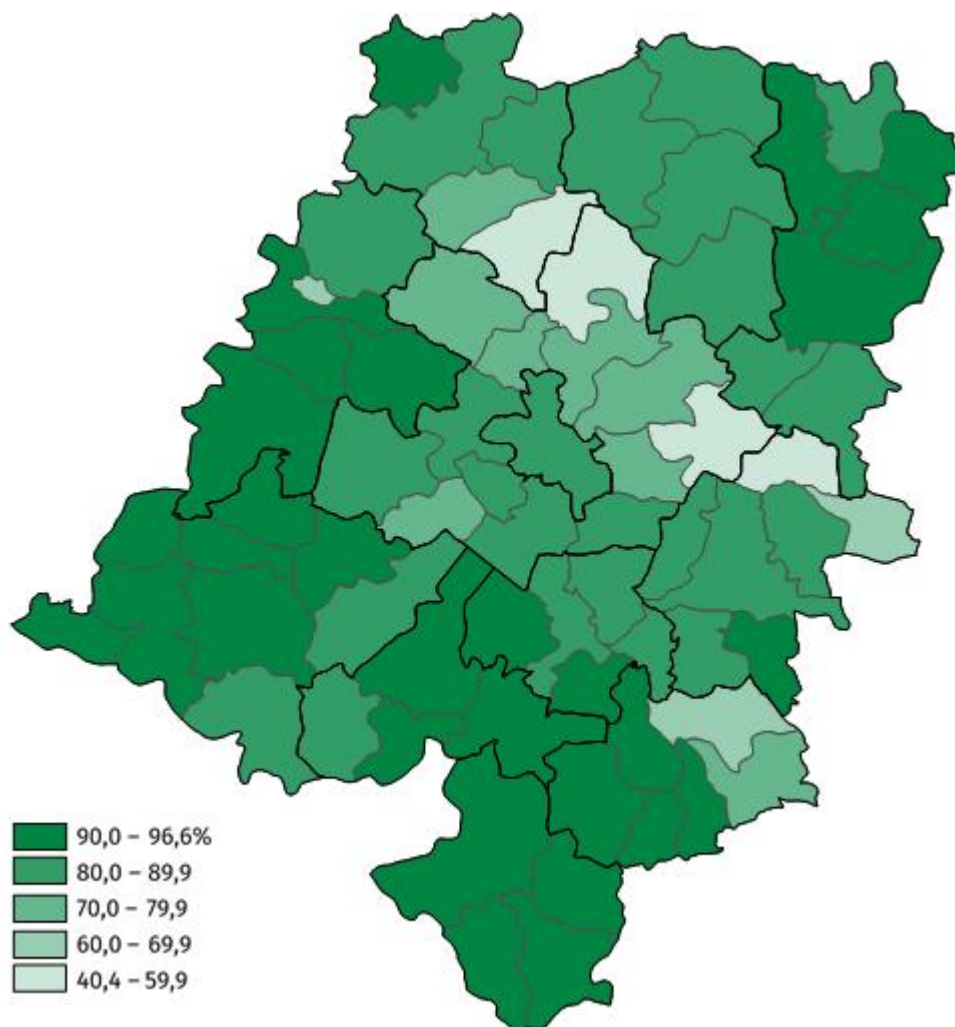
Nawożenie nawozami mineralnymi i naturalnymi

Działania związane z realizacją programów rolno-środowiskowych wpływają na zasadne stosowanie nawozów mineralnych i wapniowych w produkcji rolniczej. Obserwowane różnice w poziomie zużycia nawozów mineralnych i wapniowych spowodowane są regionalnym zróżnicowaniem intensywności produkcji roślinnej.

Wyniki ostateczne PSR 2020 wykazały, że 22,2 tys. użytkowników gospodarstw rolnych (w tym 22,0 tys. użytkowników gospodarstw indywidualnych) stosowało nawożenie mineralne (azotowe, fosforowe i potasowe - NPK), a 8,1 tys. (8,0 tys.) – nawożenie wapniowe. Gospodarstwa stosujące nawożenie mineralne stanowiły 87,2% gospodarstw rolnych ogółem (przeciętnie w kraju – 71,3%). Nawożenie azotowe, jako podstawowy czynnik plonotwórczy, stosowało 86,3% gospodarstw rolnych ogółem (przeciętnie w kraju – 70,1%). Mniej rolników wzbogacała zawartość gleby nawożeniem fosforowym i potasowym. Nawożenie fosforowe i potasowe stosowane były odpowiednio w 75,5% i 74,8% gospodarstw (przeciętnie w kraju: 54,2% i 53,0%). Nawożenie wapniowe, niezwykle ważne ze względu na stan zakwaszenia polskich gleb, zastosowało 31,9% użytkowników gospodarstw (przeciętnie w kraju – 21,3%).

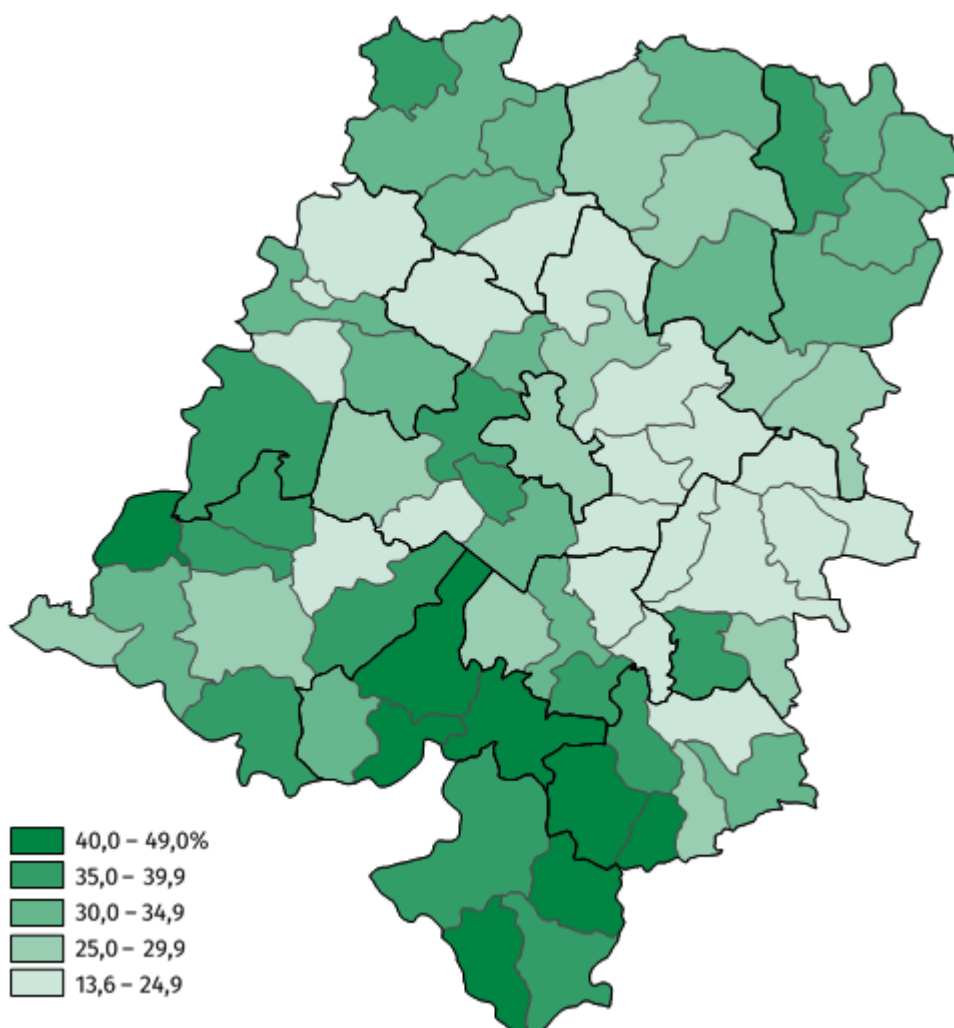
Z ogólnej liczby stanowisk dla świń 98,1% znajdowało się w gospodarstwach indywidualnych

Mapa 4. Udział gospodarstw stosujących nawożenie mineralne (NPK) w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych w 2020 r.

Najwyższy odsetek liczby gospodarstw stosujących nawożenie mineralne odnotowano w gminach: Pawłowiczki (96,6%), Radłów (96,2%), Baborów (95,3%) oraz Branice i Walce (po 95,1%), a najniższy – w gminie Murów (40,4%).

Mapa 5. Udział gospodarstw stosujących nawożenie wapniowe w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych w 2020 r.

Blisko połowa gospodarstw rolnych stosowała nawożenie wapniowe w gminach: Lubrza (49,0%), Pawłowiczki (48,8%) i Głogówek (48,5%). Najmniej takich gospodarstw odnotowano w gminach Murów (13,6%) i Zawadzkie (13,7%).

Według ostatecznych wyników PSR 2020, zużycie nawozów mineralnych (NPK), w okresie od 2 czerwca 2019 r. do 1 czerwca 2020 r. wynosiło 98,2 tys. t, w tym 72,0 tys. t w gospodarstwach indywidualnych. Zużycie nawozów mineralnych było o 4,3% większe niż w 2010 r. (przeciętnie w kraju – o 10,1%). W odniesieniu do 2010 r. zwiększyło się zużycie nawozów azotowych i potasowych (odpowiednio o 5,3% i o 17,3%), przy spadku zużycia nawozów fosforowych (o 13,7%). Udział województwa w krajowym zużyciu nawozów mineralnych wynosił 5,0% i w porównaniu z 2010 r. zmniejszył się o 0,3 p. proc.

W badanym okresie gospodarstwa rolne zużyły 75,7 tys. t nawozów wapniowych (w tym 57,0 tys. t gospodarstwa indywidualne), tj. o 41,9% więcej niż w tym samym czasie w 2010 r. (przeciętnie w kraju – o 126,6%). Na wzrost zużycia nawozów wapniowych miał wpływ m.in. wprowadzony w 2019 r. „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”, mający na celu wsparcie działań regeneracyjnych gleb zakwaszonych w wyniku oddziaływania czynników antropogenicznych. Mimo istotnego wzrostu zużycia nawozów wapniowych udział województwa w krajowym zużyciu nawozów wapniowych zmniejszył się z 9,0% w 2010 r. do 5,7% w 2020 r., co było skutkiem szybszego wzrostu zużycia tego rodzaju nawozów przeciętnie w kraju.

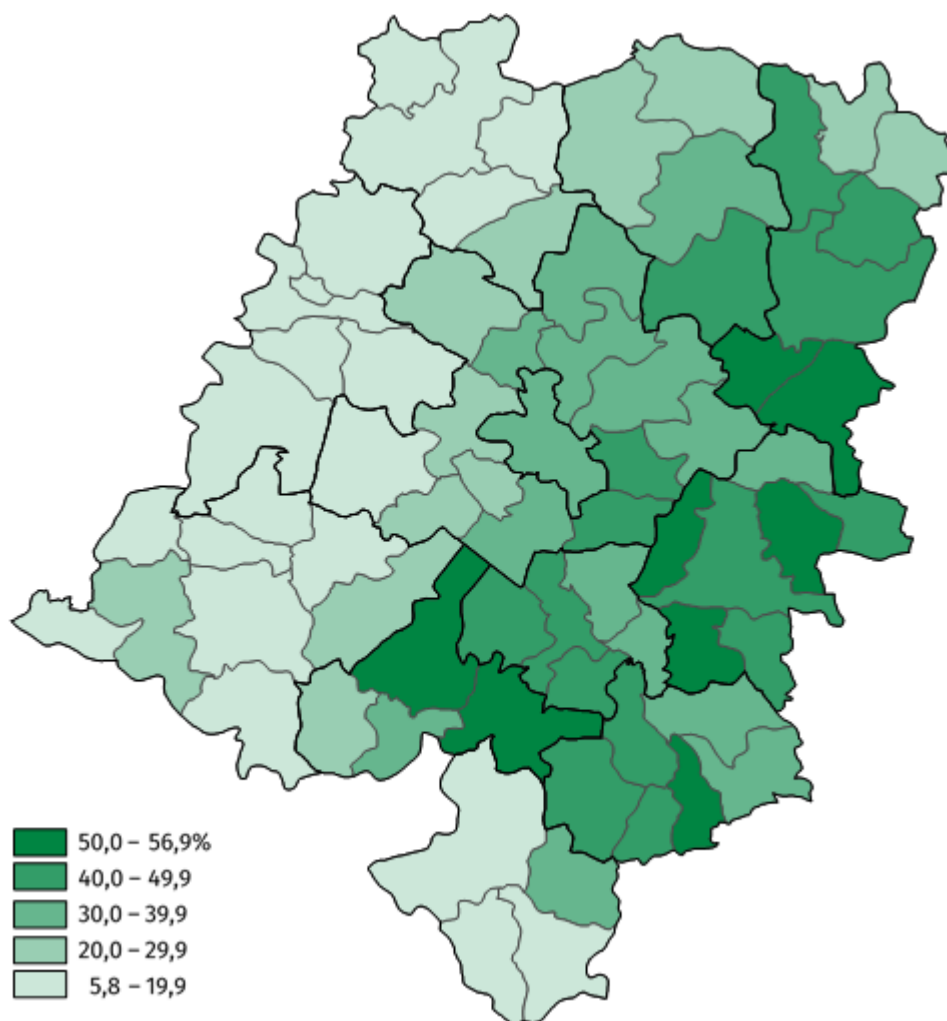
W odniesieniu do 2010 r. obserwowano istotny wzrost zużycia nawozów wapniowych

W 2020 r. na 1 ha użytków rolnych ogółem zużyto przeciętnie 189,5 kg nawozów mineralnych NPK (przeciętnie w kraju – 130,5 kg), tj. o 3,3% więcej niż w 2010 r. (o 9,5%). Zużycie nawozów azotowych wynosiło 105,3 kg/ha użytków rolnych, a nawozów potasowych – 51,7 kg/ha użytków rolnych i zwiększyło się w odniesieniu do 2010 r. odpowiednio o 4,3% i o 16,2%. Pod uprawy zastosowano także 32,5 kg/ha użytków rolnych nawozów fosforowych, jednak ich zużycie w porównaniu z wynikami spisu w 2010 r. uległo zmniejszeniu o 14,5%.

Zużycie wapna nawozowego zwiększyło się o 40,5% (przeciętnie w kraju – o 125,1%) i wynosiło 146,0 kg/ha użytków rolnych (89,6 kg/ha użytków rolnych). Mimo istotnego wzrostu nawożenia wapniowego, jego poziom pozostaje nadal niewystarczający. Zbyt niskie zużycie nawozów wapniowych negatywnie wpływa na strukturę gleb, powodując ich zakwaszenie, co jest szczególnie niekorzystne przy zwiększonym nawożeniu azotowym, obniżającym zasadowość gleb.

W nawożeniu gleb istotne znaczenie mają również nawozy organiczne pochodzenia zwierzęcego. Wyniki ostateczne PSR 2020 wykazały 9,4 tys. gospodarstw stosujących nawozy naturalne (36,9% gospodarstw rolnych ogółem wobec 43,7% przeciętnie w kraju), w tym 9,3 tys. gospodarstw indywidualnych. Najczęściej stosowanym nawozem naturalnym był obornik. Jako środek produkcji wykorzystano go 84,4% gospodarstw stosujących nawozy naturalne.

Mapa 6. Udział gospodarstw stosujących nawożenie obornikiem w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych w 2020 r.

W województwie opolskim odnotowano najwyższe w kraju zużycie nawozów mineralnych i wapniowych w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych ogółem

Ponad połowa gospodarstw rolnych stosowała nawożenie obornikiem w gminach: Zębowice (56,9%), Biąta (56,0%), Jemielnica (55,8%), Leśnica (55,7%), Głogówek (55,5%), Dobrozień (53,1%), Cisek (52,3%) i Izbicko (51,8%). Ten rodzaj nawozów najrzadziej wykorzystywały gospodarstwa w gminie Olszanka (5,8%).

Zużycie obornika w roku gospodarczym 2019/20 wynosiło 864,5 tys. t, w tym 687,2 tys. t w gospodarstwach indywidualnych. W porównaniu z 2010 r. zużycie obornika zmniejszyło się o 9,7% (przeciętnie w kraju – o 44,3%). Zużycie obornika w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych ukształtowało się na poziomie 1,7 t (przeciętnie w kraju – 2,6 t).

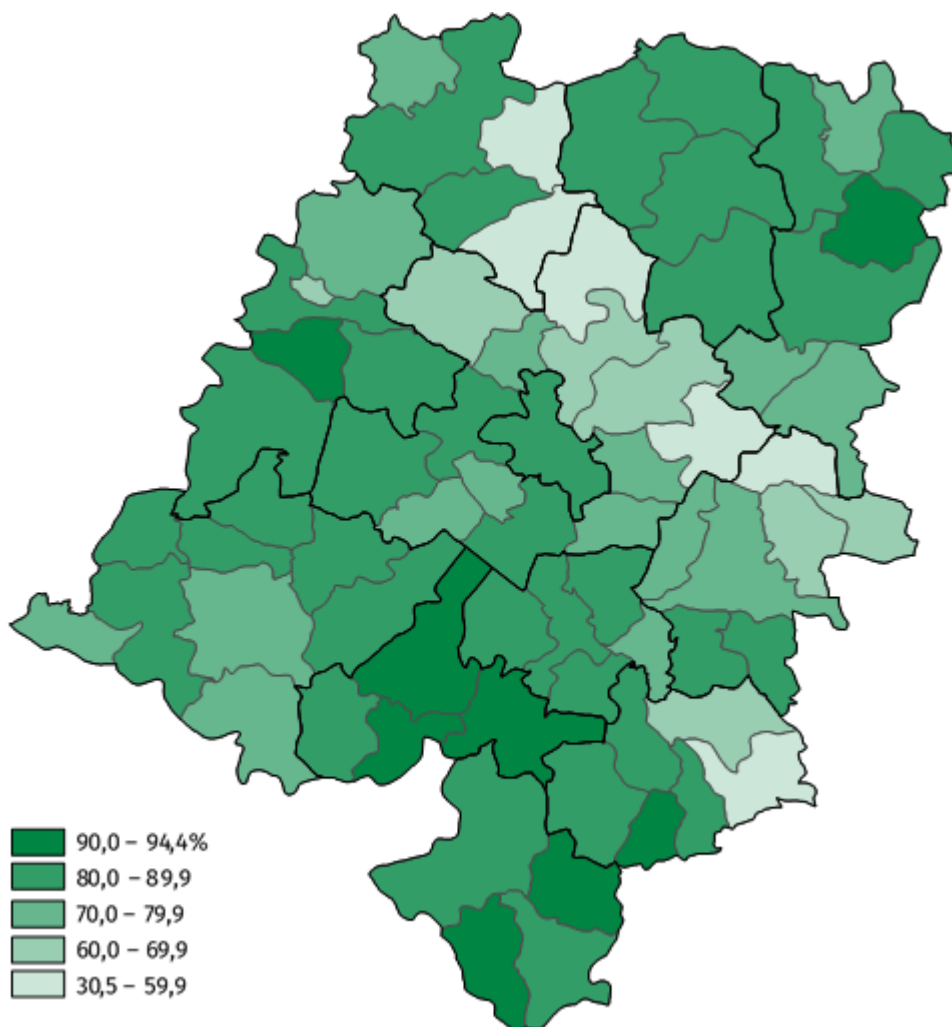
Ostateczne wyniki PSR 2020 dostarczyły również informacji o metodach aplikacji nawozów naturalnych oraz metodach ich przechowywania. Spośród badanych metod aplikacji nawozów naturalnych najczęściej użytkownicy gospodarstw rolnych wskazywali stosowanie nawozów naturalnych metodą rozrzutową. W co piątym gospodarstwie (20,0% gospodarstw rolnych wobec 21,3% przeciętnie w kraju) po rozrzutowym zastosowaniu nawozów zostały one przyorane po 4 godzinach od aplikacji. W ponad 14% ogólnej liczby gospodarstw (przeciętnie w kraju – 17,6%) nawozy zostały przyorane w ciągu 4 godzin od aplikacji. Najmniej gospodarstw stosowało nawozy naturalne dogłębowo przez dozowanie głębokie (0,1% gospodarstw rolnych, podobnie w kraju).

Analiza metod przechowywania nawozów naturalnych wykazała, że najczęściej do przechowywania nawozów naturalnych gospodarstwa wykorzystywały przyzmy z płytą obornikową (19,2% gospodarstw rolnych ogółem wobec 14,9% przeciętnie w kraju). Co dwudziesty użytkownik gospodarstwa rolnego wskazał, że przechowywał nawozy naturalne na przyzmach bez płyty obornikowej (5,3% gospodarstw rolnych wobec 9,1% przeciętnie w kraju) oraz w zbiorniku z nieprzepuszczalnym przykryciem (5,2% wobec 3,9%). Najbardziej gospodarstwa przechowywały nawozy naturalne pod podłogą rusztową (0,7% gospodarstw wobec 0,6% przeciętnie w kraju).

Przeznaczenie końcowej produkcji rolniczej

Wyniki ostateczne PSR 2020 wykazały, że w województwie opolskim 80,1% ogólnej liczby gospodarstw indywidualnych (przeciętnie w kraju – 70,7%) przeznaczało końcową produkcję rolniczą na sprzedaż. W odniesieniu do 2010 r. liczba tych gospodarstw zmniejszyła się o 17,7% (przeciętnie w kraju – o 25,1%). Głównie na sprzedaż produkowało 18,7 tys. gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego, tj. 74,2% (przeciętnie w kraju – 64,8%) ogólnej liczby gospodarstw indywidualnych.

Mapa 7. Udział gospodarstw indywidualnych produkujących na sprzedaż w gospodarstwach indywidualnych ogółem w 2020 r.

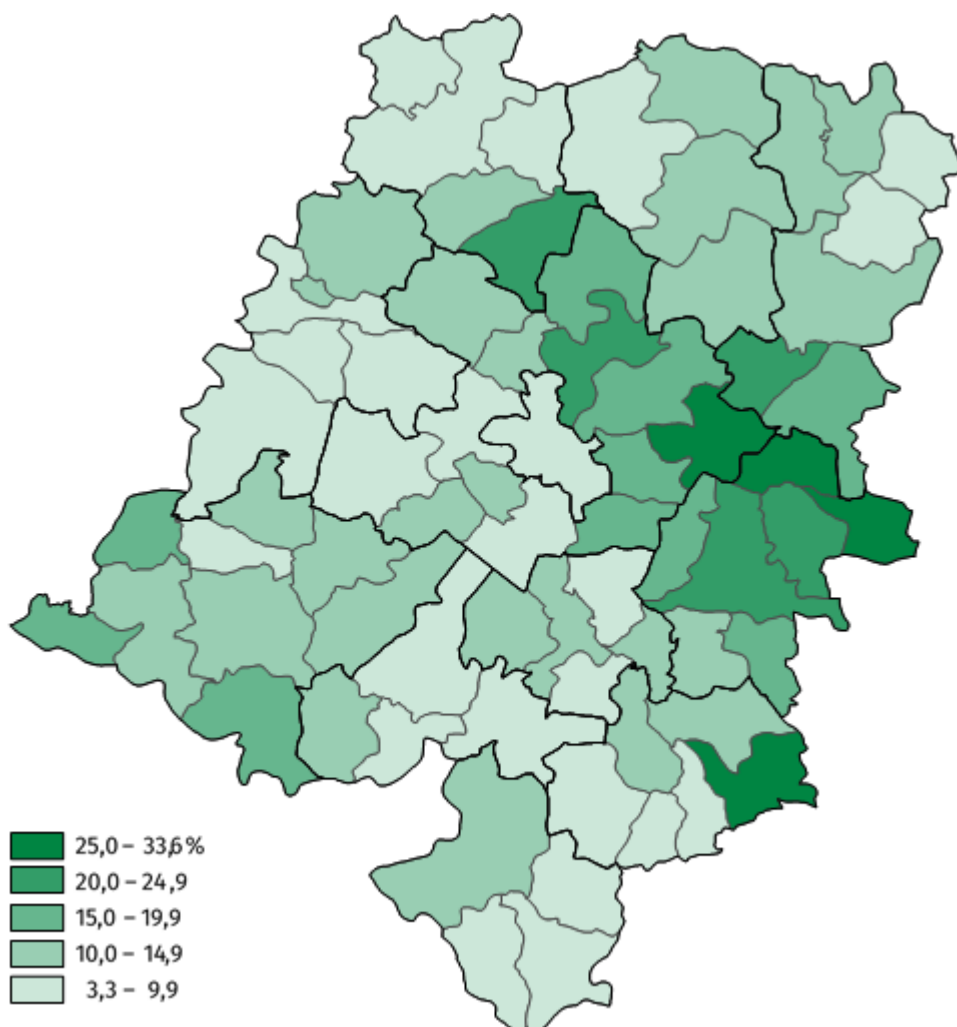

Najwięcej gospodarstw indywidualnych produkujących na sprzedaż odnotowano w gminach: Branice (94,4% ogólnej liczby gospodarstw indywidualnych), Głogówek (93,7%) i Biała (92,7%), a najmniej – w gminach Murów (30,5%) i Kolonowskie (33,6%).

Spośród ogólnej liczby gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego 3,0 tys. gospodarstw produkowało głównie (w tym wyłącznie) na samozaopatrzenie, czyli gospodarstwo domowe użytkownika zużywało więcej niż 50% wartości wytworzonej końcowej produkcji rolniczej. Udział tych gospodarstw wynosił 12,0% (przeciętnie w kraju – 15,8%) ogólnej liczby gospodarstw indywidualnych. W odniesieniu do 2010 r. liczba gospodarstw produkujących głównie (w tym wyłącznie) na samozaopatrzenie zmniejszyła się o 59,2% (przeciętnie w kraju – o 59,6%).

W ogólnej liczbie gospodarstw indywidualnych 12,0% gospodarstw produkowało głównie (w tym wyłącznie) na samozaopatrzenie

Mapa 8. Udział gospodarstw indywidualnych produkujących głównie (w tym wyłącznie) na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego w gospodarstwach indywidualnych ogółem w 2020 r.

W poszczególnych gminach udział gospodarstw indywidualnych produkujących głównie (w tym wyłącznie) na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego w gospodarstwach indywidualnych ogółem kształtował się od 3,3% w gminie Domaszowice do 33,6% w gminie Kolonowskie.

Wśród gospodarstw indywidualnych produkujących głównie na samozaopatrzenie 1,5 tys. gospodarstw indywidualnych (6,1% wobec 9,9% przeciętnie w kraju) produkowało wyłącznie na samozaopatrzenie. Względem 2010 r. ich liczba zmniejszyła się o 58,2% (przeciętnie w kraju – o 51,9%).

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Opolu

Dyrektor Janina Kuźmicka
Tel: 77 453 14 52

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Urzędu Statystycznego w Opolu

Monika Bartel
Tel: 77 423 09 75

www.opole.stat.gov.pl

[@Opole_STAT](https://twitter.com/Opole_STAT)

[@USOpole](https://www.facebook.com/USOpole)

Powiązane opracowania

Publikacja GUS pt. Powszechny Spis Rolny 2020. Metodologia i organizacja badania

Powszechny Spis Rolny 2020 – wyniki ostateczne w województwie opolskim

Ważniejsze pojęcia i wyjaśnienia metodologiczne zawarto w wyżej wymienionych opracowaniach.

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

Bank Danych Lokalnych – Powszechne Spisy Rolne – PSR 2020